

1. Cümlelerin çoğu yüklem ve öznenen oluştuğu için bu iki öge cümlelerin temel öğeleri olarak adlandırılır.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisi sadece temel öğelerden oluşmuştur?

- A) Bir motor beni büyük şehirlere götürmüştü.
B) O zamanlar cumhuriyetin ilk yıllarıydı.
C) Sonbahar uzun ve güzel geçti.
D) Kayık hülyalarımındaki gibi balıktan dönmüştü.

2. Özne ve yüklem cümlelerin temel öğelerini oluştururken zarf tümlecisi, yer tamlayıcısı ve nesne cümlelerin yan öğeleri olarak adlandırılır.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde temel öğeler dışında herhangi bir yan öge vardır?

- A) Bu adamların yedisi bizim adadandı.
B) Kayığı temizleyenler dokuz kişiydi.
C) Kocaman çizmeli ayağını sırtına bastı.
D) Gülümsemek hoş bir davranıştır.

3. Türkçe söz dizimine göre yüklem cümlelerin sonunda yer alır. Günlük konuşma dilinde ve sanatsal metinlerde yüklem bazen cümlelerin herhangi bir yerinde de olabilir.

Yalnızca bu bilgiye dayanarak aşağıdaki cümlelerin hangileri bir sanatsal metinden alınmış olabilir?

- I. Bu ağaç nemli ortamları sever.
II. Aslında bir alıştırma umut.
III. Gelmiş geçmiş en yaşlı insandı.
IV. Balık çıkmadığı zaman yanaşmıyorlar temizliğe.

- A) I-II B) III-IV C) II-IV D) I-III

4. Cümlede bazı sözcükler, başka sözcüklerle anlam ilişkisine girerek söz öbekleri oluştururlar.

Cümlelerin öğeleri bulunurken söz öbekleri parçalanamaz.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde öğeleri ayırmada bir hata yapılmıştır?

- A) Mavi gözleri / korkudan / büyümüştü.
B) Saçının beyaz kıllarını / koparıyordu.
C) Rıhtıma yanaşan vapurun sesi / ürkütücüydü.
D) Sahilde / bir aşağı bir yukarı dolaşanları / seyre / daldım.

5. Özne, bir cümlede bildirilen işi yapanı belirtirken nesne, cümlede yapılan işten etkileneni belirtir.

"Çiçekleri suladı." cümlesinde altı çizili sözcük nesne iken "Çiçekler açtı." cümlesinde altı çizili sözcük öznedir.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük yapılan işten etkileneni bildirir?

- A) Ağaçlar sel sularına dayanamadı.
B) Yağmur aralıksız saatlerce yağdı.
C) Sel suları bütün meydanı kapladı.
D) Dereyi belediye ekipleri ıslah etti.

6. Yer Tamlayıcısı, -e, -de, -den eklerini alarak yönelme, bulunma ve ayrılma ifade eden cümle ögesidir.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde -e, -de, -den eklerinden birini aldığı halde yer tamlayıcısı görevinde kullanılmamış bir sözcük vardır?

- A) Geçen aylarda bu okulu ziyaret etmiştik.
B) Zihninde canlandırıyordu bütün öyküyü.
C) Sessizce yanındaki adama yaklaştı.
D) Bahçesinden sürekli kiraz topluyorduk.

Zarf Tümlecisi, yüklem bildirdiği işi, hareketi veya oluşu zaman, durum, miktar, sebep anlamları katarak tamamlayan cümle ögesidir.

7, 8, 9. soruları yukarıdaki bilgilerden hareketle çözüünüz.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf tümlecini cümleye durum anlamı kattığı söylenebilir?

- A) Sabahın erken saatlerinde yola koyulduk.
B) Kaldırım taşlarını saya saya ilerliyordu.
C) İlkyazın başlarında havalar ısınıyor.
D) Bu akşam vadide caz konseri olacak.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf tümlecini cümleye zaman anlamı kattığı söylenebilir?

- A) Sonbahar şenlikleri eğlenceli bir etkinlikti.
B) Ankara'ya vardığımızda kar yağışı başladı.
C) Haziran, dönemin en yoğun ayı oldu.
D) Ağlaya ağlaya evin yolunu tuttu.

9. Yukarıdaki bilgilerden hareketle aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf tümlecisi cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?

- A) Akşam sessizce müzik dinleyebiliriz.
B) Biz gelince aralarında konuşmaya son verdiler.
C) Onu özlediğim için İstanbul'a gidiyorum.
D) Bu saatte beni rahatsız etmelerini istemiyorum.

Cümlelerin öğeleri konu anlatımı için karekodu okutabilirsin.

Cevap anahtarı için karekodu okutabilirsin.

